

bewustzijn van de toeschouwer wakker te houden.

Maar naarmate de esthetica en het engagement van het Théâtre du Parvis vorm krijgen, komen er meer en meer interne conflicten aan het licht. Het publiekssucces doet bovendien kritiek rijzen en het te snel tot ontplooiing gekomen gezelschap valt vrij vlug uit elkaar. De dood van burgemeester Jacques Franck ontnemt de bezielers van het Parvis hun laatste restje hoop en in 1973 komt er een eind aan het avontuur. Vandaag draagt de theaterzaal de naam van de toenmalige burgemeester. Als u ooit voor het Centre culturel Jacques Franck staat, bedenk dan dat een van de experimenten die het hedendaagse theater in de Franse Gemeenschap hebben vernieuwd op die plek zijn levendigste momenten heeft gekend.

Le Jeune Théâtre

Vandaag de dag behoren de experimenten van het Vicinal en het Parvis tot het verleden, maar in hun kielzog zijn heel wat theatergezelschappen ontstaan die door de critici onder het label *Jeune Théâtre* worden gegroepeerd: het Plan K (Frédéric Flamand), het Ensemble Théâtral Mobile (Marc Liebens), het Théâtre de l'Atelier (Philippe Van Kessel), het Théâtre du Crépuscule (Philippe Sireuil), het Théâtre de la Balsamine (Martine Wijckaert), Dur-An-Ki (Léo Beekman), het Théâtre de la Communauté, het Théâtre Hypocrite, het Théâtre Élémentaire (Michel Dezoteux) en het Théâtre Provisoire (Patrick Rogiers). Ook al wijst dit label geenszins op een ideologische of esthetische overeenkomst, het geeft daarom niet minder de beroering binnen het Franstalige theaterlandschap aan. De politieke machthebbers houden overigens terdege rekening met die diepgaande verandering, getuige de oprichting in 1975 van de Commission consultative du Jeune Théâtre, die de minister 'moet bijstaan in het aanmoedigen van originele projecten van jonge Belgische theatermakers en auteurs die buiten de traditie om willen werken.'

Dank zij dit systeem krijgt elk nieuw gezelschap financiële steun voor één of meerdere theaterprojecten, tot het eventueel voor een jaarlijkse subsidie in aanmerking komt. Maar zoals een scherpzinnig criticus opmerkte, houdt dit lovenswaardig initiatief ook een gevaar in: 'De in Franstalig België algemeen gebruikelijke versnippering van subsidies, in een systeem waar niemand de knoop wil doorhakken of zich wenst uit te spreken, heeft alle gegadigden tot bedelaars gemaakt. De helft van het culturele werk bestaat er tegenwoordig in het subtile ra-

derwerk van het systeem te voorzien en er zodoende maximaal van te kunnen profiteren, om dossier na dossier samen te stellen en om de deuren van ministeries en kabinetten plat te lopen, goed wetende dat je kansen kunnen verkeren bij een eventuele val van de regering.' (F.C.)

Na enkele jaren werd de wildgroei die uit het leven en de dood van het Parvis en het Vicinal voortvloeide in banen geleid. Sommige gezelschappen verdwenen, andere smolten samen, een aantal nieuwe aanschouwden het levenslicht. Aan het eind van de jaren '70 en het begin van de jaren '80 werd dit bruisende theaterlandschap geor-

dend tot een meer open systeem waarin verschillende gezelschappen en theaterpraktijken naast elkaar bestaan. Maar die periode is voer voor een volgend artikel.

Benoît Vreux
(vertaling Hilde Rits)

Erratum: In het eerste artikel van Benoît Vreux (Etcetera 39) is in de vertaling een staatkundig misbaksel geslopen: op pag. 27 moet u Franse Gemeenschap lezen i.p.v. Waalse Gemeenschap, en Franse Executieve i.p.v. Waalse Executieve.

THEATRE LABORATOIRE VICINAL
Stichter: Frédéric Baal

Seizoen 1969-1970

Saboo van Han Epp en Frederic Baal
Regie: Tone Brulin
Acteurstraining: Franz Marijnen

Seizoen 1970-1971

Real Reel van Frédéric Baal
Regie: Jean-Pol Ferbus en Frédéric Flamand

Seizoen 1971-1972

Tramp van Arthur Spilliar
Regie: Frédéric Flamand

Seizoen 1972-1973

Lunapark, zonder tekst
Regie: Frédéric Flamand

Seizoen 1973-1974

Chaman Hooligan van Frédéric Baal
Regie/vertolking: Jean de la Fontaine, Raphaël Godinho en Anne West

Seizoen 1974-1975

I van Frédéric Baal
Vertolking: Anne West
Beeldhouwwerk van Olivier Strebelle

Internationale tournees tot 1978

In 1979 worden de tekst van *I* en de toneelaanwijzingen op papier gezet. Einde van het Théâtre Laboratoire Vicinal

THEATRE DU PARVIS
Gezelschap onder leiding van Jean Lefébure - Marc Liebens

Seizoen 1970-1971

Vous vivez comme des porcs van John Arden
Regie: Marc Liebens
Decor en kostuums: Germinal Casado
Choreografie: Micha Van Hoecke

La farce des Ténébreux van Michel de Ghelderode

Regie: Marc Liebens
Decor en kostuums: Germinal Casado
Muziek: Fernand Schirren en Freddy De Vreese
Choreografie: Micha Van Hoecke

La Danse de la Mort van August Strindberg
Regie en toneelinrichting: Jo Dua
Kostuums: Germinal Casado

Seizoen 1971-1972

La Baye van Philippe Adrien
Regie: Jean Lefébure
Decor en kostuums: Jacques Van Nérom
Muziek: André Burton

A bientôt Monsieur Lang van Jean Louvet
Regie: Marc Liebens
Decor en kostuums: Diedlind Bertelsman

Sauvé van Edward Bond
Regie: Derek Golbee

Mesure pour Mesure van Shakespeare
Regie: André Steiger

Seizoen 1972-1973

Les Trente Millions de Gladiator van Eugène Labiche
Regie: André Steiger

Ontbinding van het Théâtre du Parvis